

MEINY PRINS, PRIVA

“NEDERLAND ALS DE LEVERANCIER VAN DUURZAME DELTA'S”

Deltasteden worden steeds groter en machtiger. Lukt het Nederland om in te haken op die ontwikkelingen en de leverancier van duurzame delta's te worden? CEO Meiny Prins van Priva heeft goede hoop. Voorwaarde is wel dat de overheid een duidelijkere rol inneemt en dat Nederland profileert als de 'groenste urban delta'. Prins: "Dan zijn we een voorbeeld voor alle grote metropolen."

De negentiende eeuw was de eeuw van de keizerrijken. Tijdens de twintigste eeuw hadden landen de macht. En de komende eeuw zal in het teken staan van de steden, zo stelde Meiny Prins in haar lezing tijdens het tienjarig bestaan van MVO-Nederland, begin 2014.

Prins is CEO van Priva, het Westlandse bedrijf dat wereldwijd toonaangevend is in klimaatbeheersing in kassen en gebouwen. In die functie ziet ze alle uithoeken van de wereld. Ze pakte bijvoorbeeld tijdens een van haar reizen de hogesnelheidstrein van het Chinese Shanghai naar Changzhou. Een treinrit die illustratief is voor de wereld van morgen, aldus Prins. "In Shanghai wonen zo'n 26 miljoen inwoners. Als je met de trein naar Changzhou reist kom je binnen 45 minuten langs drie steden van nog eens tien, acht en zes miljoen inwoners."

Bewoners van zulke steden - niet alleen in China - zullen steeds hogere eisen stellen aan hun leefomgeving, aldus Prins. Gezonde voeding, schoon water, voldoende banen en goed onderwijs, om maar enkele voorbeelden te noemen. Een kans voor Nederland, vindt ze.

"Ook al gaat dit over China, ik wil graag laten zien dat, als je een gezamenlijke ambitie hebt, en daar met elkaar de juiste randvoorwaarden voor kunt creëren, er zoveel meer mogelijk is! Maar wie is er vandaag in Nederland nog echt bezig met onze toekomst? Wie durft er nog een gezamenlijke ambitie uit te spreken? Wie heeft er nog een visie?"

(fragment uit de lezing 'Nederland, de groenste stad van de wereld!' van Meiny Prins)

Prins maakte indruk met haar lezing. Ze werd nadien uitgenodigd voor bijeenkomsten door tal van organisaties, waaronder verschillende overheden. "Ik wil inspireren." Ze hoopt dat de overheid haar boodschap oppikt. "Want je kunt dit verhaal niet alleen bij de ondernemers leggen."

ZAKENVROUW VAN HET JAAR

Priva startte in 1959 met de verkoop van heteluchtkachels voor de glastuinbouw. Met het professioneler worden van de tuinbouw groeide ook Priva. Zo ontwikkelde het halverwege jaren '70 de eerste procescomputer voor in kassen. Enige tijd later werd Priva ook actief in klimaatbeheersing in gebouwen. Inmiddels telt Priva enkele honderden medewerkers en heeft het vestigingen in onder meer Duitsland, Canada en China. De hoofdvestiging staat in De Lier.

Meiny Prins - dochter van oprichter Jan Prins - werd in 2009 uitgeroepen tot Zakenvrouw van het Jaar. Sindsdien is ze een veelgevraagd spreker. Haar presentaties gaan vaak over op welke manier de tuinbouw kan bijdragen aan de uitdagingen van de wereld van morgen en over energiebesparing in de gebouwde omgeving. Want voor de tuinbouw zijn oplossingen ontwikkeld die op andere plekken andere problemen kunnen oplossen.

Prins verdiept zich dus graag in de toekomst. De wereld zal onherkenbaar veranderen, verwacht ze. Zo is de verwachting dat over enkele jaren nanotechnologie doorbreekt, komen de robots er nu echt aan en kennen we vanaf 2025 een maatschappij van overvloed op het gebied van energie. Energie wordt namelijk goedkoop door de verdere ontwikkeling van zonnecellen. En als energie goedkoop en ruim voorradig is, dan kan zeewater ontzout worden en kan ook de woestijn worden omgetoverd tot een groentetuin. "Ik reis veel, en dit soort ontwikkelingen gaat harder dan veel bedrijven en landen zien."

Deltasteden krijgen een hoofdrol

GREEN BELT

Deltasteden krijgen een hoofdrol, verwacht Prins. Over vijftien jaar woont meer dan zestig procent van de wereldbevolking in een wereldstad. De bewoners van die steden hebben een directere band met de lokale politiek dan met de minister-president, en dus zullen burgemeesters meer zeggenschap en autonomie krijgen.

"En dan kijken we naar Nederland. Ook zo'n 'wereldstad' in de delta. Als we Nederland wat meer op afstand bekijken, zie je een aaneengesloten gebied van stedelijke bebouwing. Van Alkmaar tot voorbij Eindhoven. En als we dat beeld even vasthouden, dan is het Groene Hart in Nederland, het Central Park van New York en is het Westland gewoon Urban Farming.

Binnen vijftien jaar leeft zestig procent van alle mensen op deze wereld in de stad. Zullen met name de steden ook de grootste aanjagers zijn voor verduurzaming en radicale innovaties. Voor technologische doorbraken. Lokale overheden zullen hun steden inzetten als proeftuinen voor nieuwe technologie, zolang hun grote problemen met de luchtkwaliteit, riool, water, te weinig groen, mobiliteit, hoogwaardig en lokaal geteeld voedsel maar opgelost worden. Omdat de inwoners van hun stad eisen gaan stellen aan hun kwaliteit van leven. Kijk naar Beijing. Mensen willen geen luchtverontreiniging meer, een stinkend riool en corruptie. De kwaliteit van leven wordt belangrijker dan economische groei."

Steden worden dan ook steeds zelfstandiger en meer zelfvoorzienend. Prins ziet steeds vaker Chinese steden die min of meer een stadstaat worden. Of neem Sao Paolo. Rondom deze Braziliaanse wereldstad (met ruim elf miljoen inwoners) woont de grootste Japanse gemeenschap buiten het eigen land. Ontelbare Japanse boeren vormen samen de Green Belt: ze zorgen samen voor een belangrijk deel van de voedselvoorziening van Sao Paolo.

Er is het bestuur van zulke steden veel aan gelegen dat de lokale bevolking voldoende eten heeft. Vandaar dat steeds vaker grote glastuinbouwgebieden rondom Chinese steden worden aangelegd. En dat helpt ook om de economische groei van de gebieden rondom de steden te ontwikkelen, zodat de bewoners niet allemaal naar de stad trekken.

"Er wordt steeds meer vanuit eigen kracht ontwikkeld", vertelt Prins. Economieën zullen steeds lokaler worden. De traditionele export door het Nederlandse bedrijfsleven zal het daardoor moeilijker krijgen. Dat geldt ook voor de export van kennis. "Met uurtje factuurtje red je het in de toekomst niet meer."

De hamvraag: hoe kan ondernemend Nederland inhaken op die ontwikkelingen?

WERELD OP Z'N KOP

Het antwoord ligt in de lokale bevolking en dus de lokale overheden. Prins ziet dat economische waarde ondergeschikt wordt aan belangrijkere zaken, zoals leefbaarheid. Zo besluiten gemeenten steeds vaker de toegang te sluiten voor vervuilende auto's en brommers en worden urban farming-projecten steeds succesvoller.

"Voelt u 'm? Hier is Nederland goed in. Hierin zijn wij vandaag nog echt uniek. Hierin hebben we internationaal een positie. Hierin kunnen we excelleren. Alleen zo kunnen we internationaal een statement maken, excellent zijn op één thema: het creëren van een toekomstgericht en maatschappelijk verantwoord leven in een Sustainable Urban Delta.

Want: vandaag is Nederland goed in haar integrale aanpak, zijn we heel efficiënt en doelmatig, zijn we innovatief en lopen we voorop op het gebied van duurzaamheid. We zijn een land dat haar belangrijkste inkomsten haalt uit de export. Het maakt niet uit waar je komt, maar overal kom je Nederlanders tegen. Vooral omdat veel bedrijven in Nederland marktleider zijn in een niche en dus internationaal heel actief. En marktleiderschap in de nichemarkten van vandaag betekent een sleutelpositie in de nieuwe en duurzame wereldeconomie van morgen."

De bevolking wil steeds vaker een schone, duurzame veilige stad met lokale oriëntatie. Nederland heeft de kennis, kunde en ervaring om daarvoor te zorgen. Kijk bijvoorbeeld naar alle projecten bij het Valorisatieprogramma Deltatechnologie & Water of naar de Nederlandse glastuinbouw.

Maar het spreekt niet voor zich dat die internationale deltasteden hun oplossingen in Nederland kopen. Dat doen ze alleen als ze weten waarvoor Nederland staat, aldus Prins.

"Wij (Nederland) produceren op een duurzame wijze tachtig kilo tomaten per vierkante meter per jaar en gebruiken per kilo maar vier liter water, terwijl in veel landen nauwelijks de vier kilo tomaten per vierkante meter wordt gehaald, waar wel tachtig tot tweehonderd liter water per kilo product voor nodig is.

Vandaag weten we ook dat lokaal geteeld voedsel zijn afzet heeft in een straal van zevenhonderd à achthonderd kilometer en dat dit ook voor Nederland geldt. Onze grootste afzet van groenten vindt tenslotte plaats in Duitsland.

En dat er om de grote metropolen een soort 'green belt' ontstaat, zoals bij Sao Paulo, waarbij ongeveer op anderhalf uur rijden kleinschalige voedselproductie plaatsvindt, maar wat met het opkomen van de middenstand snel zal groeien tot professionele land- en tuinbouw.

Vandaag bestaat er al een project dat afvalwater uit de stad opwerkt tot water dat wordt hergebruikt voor het produceren van voedsel en dat heet Delft Blue Water.

En zo kan ik al heel veel concrete projecten noemen in Nederland die direct een bijdrage leveren aan het wonen en werken in een duurzame stad."

VISIE EN LEF

Daarom is de Nederlandse overheid aan zet, vindt Prins. De overheid moet stelling durven nemen over de toekomst. Hoe? Door een visie te hebben op de toekomst, en daar ook naar te handelen.

Dat handelen kan bestaan uit het aanjagen van ontwikkelingen door erin te investeren. Zo is de Nederlandse economie gebouwd op gasbaten. Die vallen langzaam maar zeker weg. Welk groot, nieuw exportproduct komt daarvoor in de plaats? Als dat een product wordt op het gebied van de schone, duurzame en veilige stad, dan moet de overheid daarvoor de nek uitsteken, aldus Prins. "Neem clean tech energy: dat groeit internationaal jaarlijks met 27%. Stimuleer die ontwikkeling door een thuismarkt te ontwikkelen."

"Stel dat we nu eens voor dit ene thema zouden kiezen. Een thema dat inspireert en ook de topsectoren echt verbindt! Natuurlijk blijven de sectoren gewoon zelfstandig ondernemen en hun eigen niches ontwikkelen, maar op één punt gaan we excelleren.

***"Nederland heeft
behoefte aan
referentieprojecten"***

En dus gaat de topsector Chemie samen met Energie en Water nieuwe vormen van recycling ontwikkelen en nieuwe biobrandstoffen; gaat Chemie met Tuinbouw aan de slag met natuurlijke grondstoffen; kan de sector Energie samen met High Tech Systems smart grids implementeren, werken aan warmtenetten en vol voor slimme energiebesparing in de bebouwde omgeving gaan; gaat de Creatieve Industrie samen met Tuinbouw en Water allerlei nieuwe concepten ontwikkelen

rondom Urban Farming, en nieuwe vormen van wonen en werken op het water bedenken; specialiseren High Tech Systems en Logistiek zich in intelligente netwerken; gaat de topsector Water en Tuinbouw afvalwater uit de stad hergebruiken voor nieuwe waardevolle toepassingen en ontwikkelen Water en Energie schone binnenvaartschepen; ontwikkelt de sector Logistiek met High Tech Systems unieke en duurzame transportsystemen; gaan Life Sciences & Health en High Tech Systems voor het langer zelfstandig kunnen wonen van ouderen; en investeren Life Sciences & Health en Tuinbouw in preventieve gezondheidszorg door gezonde voeding en Tuinbouw en Energie in de kas als energiebron; gaan Agro en Tuinbouw voor verduurzaming, gezondheid en smaak en ontwikkelt zij nieuwe, lokale ketens."

Nederland heeft bovendien behoefte aan referentieprojecten. Grootschalige en kleinschalige projecten die internationaal aanzien hebben én iets zeggen over de visie op de toekomst. De Deltawerken bijvoorbeeld, maar die zijn inmiddels te oud om nog indruk te maken op nieuwe investeerders. Waarom bijvoorbeeld niet structureel tien procent van alle investeringen die vanuit de overheid aanbesteed worden in de waterwerken (dijkverzwaring etc.) in innovatieve oplossingen stoppen?"

"En dat het tenslotte vooral niet alleen gaat om het ontwikkelen van nog meer nieuwe technologie, maar om het toepassen daarvan. Dat de overheid kan helpen om Nederland als één groot referentieproject zichtbaar te maken door te verbinden. Internationaal een statement te maken."

Foto: Priva

Dat vraagt lef én visie. Maar Prins mist beide nog bij de overheid. "Het spijt me dat ik het zeg, maar we hebben een hoog trutgebollengehalte in dit land. Bestuurders zijn meer bezig met intern geneuzel. Kijk naar windenergie: Nederland heeft het bedacht, en we zijn het ook weer kwijt. De Topteams waren prima voor de onderlinge verbinding in sectoren. Ze haalden bij wijze van spreken het net op: welke bedrijven zitten in onze sector, waar zijn we goed in? Maar die werkwijze helpt ons volgens mij niet om beter internationaal te ondernemen. Daarvoor heb je een overheid met een ambitie nodig. Een overheid die een verhaal heeft. Een overheid die verbindt en keuzes durft te maken. De overheid zou internationaal een statement moeten maken. Een nieuw toekomstperspectief creëren door van ons land de 'groenste stad van de wereld' te maken. Dan zijn we een voorbeeld voor alle grote metropolen."